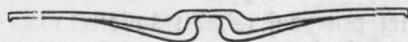

SPRAWOZDANIE

Biura sanitarnego miejskiego w Przemyśle

ZA ROK 1911.

Ogłoszony w tych dniach wykaz roczny centralnego biura statystycznego we Wiedniu, podający procent śmiertelności większych miast naszej monarchii, będący wykładnikiem panujących w nich stosunków sanitarnych — okazał dla naszego miasta wynik nader pomyślny. Mimo bowiem nie wygasłej epidemii płonicy i liczniejszych wypadków błonicy i tyfusu brzuszego pramille śmiertelności wynosi w Przemyśle w roku sprawozdawczym 18·1 — jest zatem niższe niż w roku ubiegłym. Biorąc zaś w rachubę ludność ściśle tubylczą wynosi 15·7 ‰.

Jest to wynik bardzo dodatni, zwłaszcza w porównaniu z śmiertelnością innych wielkich miast naszego kraju — pramille śmiertelności wynosi we Lwowie 20·0 ‰, w Krakowie 24·6 ‰, w Kołomyji 19·9 ‰, w Tarnowie 22·4 ‰, w Drohobyczu 19·7 ‰.

Również pomyślnie przedstawia się śmiertelność tegoroczna w porównaniu z szeregiem lat ubiegłych, wynosiła bowiem:

w roku	na	42·192	mieszkańców	zmarło	28·1 ‰
"	"	1901	"	46·440	26·1 "
"	"	1902	"	47·882	21·9 "
"	"	1903	"	48·304	21·1 "
"	"	1904	"	49·412	22·2 "
"	"	1905	"	50·689	21·4 "
"	"	1906	"	61·665	17·1 "
"	"	1907	"	51·642	18·0 "
"	"	1908	"	53·618	18·1 "
"	"	1909	"	54·594	18·5 "
"	"	1910	"	54·069	18·8 "
"	"	1911	"	54·481	18·1 "

Ogółem zmarło 984 osób, a to mężczyzn 541, a kobiet 453.

Co do wieku zmarłych:

w 1 miesiącu życia zmarło	73	dzieci
w 1 roku	251	"
do 5 lat	381	"
od 5 do 15 lat zmarło	58	"
" 15 " 30 "	129	osób
" 30 " 50 "	134	"
" 50 " 70 "	159	"
powyż 70 "	123	"

Przyrost naturalny ludności wynosił 27·6 ‰, jest niższy od lwowskiego (31·3), krakowskiego (28·5), kołomyjskiego (27·9), drohobyckiego (29·1) i tarnowskiego (29 ‰). Urodziło się 1504 dzieci, z tych chłopców 768, dziewcząt 736.

Z zestawionej powyżej tabelki śmiertelności naszego miasta z kilkunastu ostatnich lat widzimy znakomity postęp od roku 1900 w którym śmiertelność wynosiła 28·1 ‰ do roku 1906 — z śmiertelnością roczną 17·1 ‰ — od tego roku śmiertelność utrzymuje się stale w jednej wysokości: 18 z ułamkami.

Wnosić ślad musimy, że dotychczasowe zabiegi budowniczego — i policyjno-sanitarne osiągnęły rezultat najpomyślniejszy jaki w obecnie panujących warunkach da się osiągnąć — i że dalsze zmniejszenia się śmiertelności da się uzyskać tylko przez wprowadzenie radykalnych zabiegów sanitarnych: a tymi będą w pierwszej linii wodociągi i kanalizacja. Miasto nasze bowiem ma tak pomyślnie położenia w obec środkiem miasta płynącej rzeki — stoków od południa do Sanu łagodnie spadających, a od północy dość rozległych równi, że przez zaprowadzenie należytej kanalizacji i wodociągów spodziewać się należy poprawy dalszej w przeciętnej śmiertelności mieszkańców.

Choroby nagminne.

Z chorób nagminnych przebiegała z charakterem epidemii płońca i błonica. Pierwsza była dalszym ciągiem epidemii w ostatnich 2 latach tak w naszym mieście, jak i w całym kraju panującej. Liczba wypadków płończy była nawet znaczniejszą niż w roku poprzedzającym — natomiast przebieg jej był łagodniejszy i śmiertelność mniejsza.

Błonica wystąpiła w tej samej niemal wysokości co w roku ubiegłym, śmiertelność atoli była znaczniejszą.

Wypadków duru brzusznego notowaliśmy w roku sprawozdawczym znacznie mniej niż w poprzedzającym — były to wypadki do naszego miasta zawleczone, które udało się zlokalizować i nie dopuścić do rozwoju epidemii.

W ciągu roku 1911	chorował			zmarło			
	mężcz.	kobiet	dzieci	mężcz.	kobiet	dzieci	z obcemi szpitaln.
na odrę . . .	—	—	19	—	—	2	10
„ płonicę . .	2	8	175	—	—	17	22
„ błonicę . .	—	1	44	—	—	14	18
„ tyfus brz. .	20	5	7	3	—	1	16
„ kszusiec . .	—	—	9	—	—	1	15

Śmiertelność z chorób nagminnych w ostatnim dziesięciu lat przedstawia się następująco:

zmarło w r.	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	1911
z ospy . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
z płonicy .	4	17	48	16	2	7	16	65	25	22
z błonicy .	2	6	8	7	7	5	7	14	13	18
z duru brz.	1	10	12	6	7	6	14	8	18	16
z odry . .	2	2	15	1	3	15	2	2	40	10
z czerwon- ki . .	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—

W domach zarażonych powyższymi chorobami nagminnymi przeprowadzono odrażenie mieszkań chorych, po upływie procesu chorobowego i przeprowadzono takich dezynfekcyi 206 zapomocą gazów formalinowych a 29 chemicznych. Do odrażeń posługiwano się aparatami przenośnymi Thursfielda, które odpowiadają zupełnie celowi.

Dla spopularyzowania dezynfekcyi po chorobach zakaźnych byłoby pożądanem, aby odbywały się one na koszt gminy — dotychczas bowiem od rodzin zamożniejszych pobiera gmina takse i każe im nabywać na swój koszt środki dezynfekcyjne. Obecnie w miastach większych naszego kraju gminy przeprowadzają odrażenie swym kosztem, co ułatwia znacznie akcyę tłumienia chorób zakaźnych.

Z uwag zrobionych w zeszłorocznem sprawozdaniu, tyczących się tłumienia chorób zakaźnych podnieść muszę ponownie,

że kilka internatów nie ma dotychczas odosobnionych należycie informacyi i że mały oddział chorób zakaźnych w tutejszym szpitalu nie jest w stanie pomieścić zgłaszających się chorych zakaźnych z powiatu i miasta w okresie początkowym epidemii, w którym gmina nie jest jeszcze obowiązana otworzyć szpital epidemiczny.

Ambulatoryum ubogich.

Z bezpłatnej porady lekarskiej i udzielania środków leczniczych na koszt gminy korzystało w ciągu roku 8211 osób tak w biurze sanitarnem miejskiem jak i w mieszkaniu lekarzy — nadto 680 chorym nie mogącym opuścić swego mieszkania udzielili lekarze miejsca porady i pomocy w ich domu.

Koszta leczenia wynosiły około 5.000 koron.

Ochronne szczepienie przeciw ospie.

Przeprowadzono przez lekarzy miejskich w ciągu 3 miesięcy letnich — na koszt gminy zaszczepiono 925 dzieci, kilka set dzieci zaszczepili lekarze domowi. W interesie ogółu życzyłoby sobie należało, aby liczba szczepionych była znacznie większą i brak odnośnej ustawy o przymusie szczepienia dzieci i re-wakcynowania ich we właściwym czasie nie pozwala w miastach naszych na dokładne wyszczepienia wszystkich w okresie właściwym wieku będących dzieci.

Rewizję wód mineralnych

w miesiącach wiosennych przeprowadzał tak chemik jak i lekarz miejski przyczem skonfiskowano 120 flaszek wody do użycia nieprzydatnych.

Aresztantów i szupaśników

badanych pod względem stanu zdrowia przebywało w aresztach miejskich w ciągu roku 47.

Odstawiono do zakładu obłąkanych w Kulparkowie osób 7 a mianowicie męż. 5 kobiet 2.

W ewidencji i pod kontrolą biura sanitarnego pozostawało

obłąkanych spokojnych mężcz. 12 kob. 4

głuchoniemych " 6 " 2

ślepych od urodzenia " 6 " 3

pijaków nałogowych " 21 " 8

Nadzór nad artykułami spożywczymi

wykonywał na targach miejscowych i w handlach towarów spożywczych chemik miejski; z jego sprawozdania rocznego podajemy następujące daty:

Rewizyi w ciągu roku przeprowadzono 520.

Zbadano w laboratorium prób 456 a mianowicie:

mleka śmietany 163 z tych zakwesty-

nowano prób 50 (30·6 %)

masła zbadano 123 prób z tych zakwe-

styonowano 53 prób (43 %)

kawy i herbaty prób 15

wody do picia zbadano prób 22

drożdży prób 18

napojów alkoholowych prób 11

soków owocowych prób 6

korzeni i przypraw kuch. prób 23

mąki i krup prób 22

ciast i wyrobów cukrowych 8

nafty prób 13

różnych innych 32

Zakwestyonowano ogółem prób 151 34·1 % do ukarania sądowego odstąpiono spraw 81, do ukarania policyjnego spraw 70. Produktów zepsutych lub zdrowiu szkodliwych skonfiskowano około 600 k. a mianowicie:

masła 49 k. 750 g.

sera 50 k.

mleka 146 l.

ryb 65 k.

owoców różnych 195 k. 500 g.

cukrów i ciast 21 k. 870 g.

gryssiku 16 k.

wędlin 4 k. 400 g.

octu i esensyi octów 11 l.

wódki	2 l.
jaj	75 sztuk
musztardy	6 słoików
siarkana miedzi	3 k.
naczyń różnych	75 sztuk.

I w roku bieżącym nie zauważano więcej skomplikowanych zafałszowań nabiału. Fałszowanie mleka ogranicza się na częściowym zebraniu śmietany lub domieszek wody a zafałszowania masła na większej domieszce wody, sernika i soli.

Margarynę sprzedawaną zamiast masła kwestyonowano w 2 wypadkach, domieszkę łożu do masła również w 2 wypadkach.

Największej ilości sfałszowanych produktów dostarcza miasto Przemyśl, bo 31 %, ogólnej liczby — reszta 69 % rozdziela się pomiędzy 43 gminy okoliczne, z czego znów większa ilość po 4—6 %, przypada na Krzeczkową, Łuczyce, Krówniki, Ujkowice, i Nehrybkę.

Zaznaczyć wreszcie należy, że kontrola artykułów spożywczych w Przemyślu, wskutek znacznego rozwoju miasta jest coraz więcej utrudnioną i skomplikowaną; nie może też w zupełności zadowolić mieszkańców miasta.

Jak już w poprzednich sprawozdaniach zaznaczono, kontrola artykułów spożywczych rozdziela się na 2 rodzaje czynności a mianowicie na przeprowadzenie rewizyi i pobrania prób w laboratorium. Gdy pierwsze z wymienionych czynności wymaga tylko pewnych fachowych wiadomości, druga musi być wykonaną z całą sumiennością i ścisłością naukową. Obie atoli absorbują wiele sił i czasu i skoncentrowane w jednym ręku w mieście około 60 tysięcznem, nastęrczają wiele trudności i nie mogą oddać tych usług i wydać tych rezultatów jakiego sobie ze względu na dobro mieszkańców i stosunki zdrowotne życzyć należało.

Wobec tego co powyżej napisano byłoby wskazaniem, aby miasto obecnemu chemikowi i komisarzowi targowemu dodało siłę pomocniczą, z fachowym egzaminem komisarza targowego, aby ta mogła mu dopomagać w przeprowadzeniu rewizyi i w załatwieniu nadzoru targowego.

Czyszczenie miasta

odbywa się dotąd zwykłymi, nie szczelnymi wozami. Projekt sprawienia dla miasta wozów, systemu Smok, używanych w Krakowie, z powodu krytyki tych wozów podniesionej w roku

ubiegłym, nie został wykonany. A postęp w tym kierunku jest nagły, tak przedewszystkiem ze względów zdrowotnych, jak i praktycznych.

Mimo dwukrotnego wywozu śmieci, zamiatanych w porach rannych, miasto nasze nie odznacza się czystością holenderską, dzięki małej kulturze przedewszystkiem właścicieli sklepów, którzy o każdej porze zaśmiecają chodniki i ulice — i małej sprężystości naszych organów policyjnych.

W ciągu roku wywieziono fur śmieci 9249

„ zmiotek 1493

„ błota 9359

„ śniegu 3237

Czyszczenie dołów kloacznych aparatami Tallarda przeprowadzone bywa tak aparatami gminnymi, jak i przyrządami przedsiębiorców prywatnych. Aparatami gminy wywieziono beczek 2714. Co do przedsiębiorców prywatnych nie posiadamy dat.

Pomoc w nagłych wypadkach.

W nagłych wypadkach, obrażenia ciała, nagłej śmierci itp. interweniowali lekarze miejscy, zasadniczo każdy w swej dzielnicy, nie oglądając się jednak na podział pracy, spieszył każdy z nich na pierwsze wezwanie władz lub publiczności. Do transportu chorych do szpitala, ewentualnie do mieszkania, służył bądź wóz ratunkowy bądź lektyka na kołach i użyto w ten sposób w roku sprawozdawczym 35 razy wozu a raz lektyki.

Wóz sanitarny, jaki dotychczas gmina posiadała, sprawiony w roku 1901 u firmy Czerbaka w Cieplicach czesk. kosztem 1807 koron, ciężki i nie bardzo na znaczne wzniesienia niektórych części naszego miasta obliczony, służyć musiał tak do transportu chorych, często zakaźnych, jak i do przewozu osób, uległych wypadkowi. Bywa on wprawdzie po przewozie chorych zakaźnych dezynfekcyonowany, lecz wspólny ten użytek wozu nie odpowiadał wymogom higienicznym.

To też na przedstawienia biura sanitarnego magistrat miasta nabył u firmy Lohnera we Wiedniu drugi wóz sanitarny, lżejszy, na kołach gumowych, na wzór wozów używanych przez wiedeńskie towarzystwo ratunkowe, kosztem 2370 k. Wóz ten służy obecnie wyłącznie do transportu osób, które uległy nagłemu wypadkowi, podczas gdy wóz czeski obrócono wyłącznie na transport chorych zakaźnych.

Oплата 5 koron za użycie wozu, składana przez osoby za-
możniejsze, instytucje itp. służy na częściową amortyzację.

Do transportu zwłok posiada gmina od lat 20 używaną
płaską trupiarkę, która tak rozmiarem swym, jak i zewnętrznym
wyglądem pozostaje bardzo w tyle za wymogami dzisiejszych
czasów. W obec tego biuro sanitarne przedstawiło Magistratowi
potrzebę sprawienia pojedynczego karawaniku kosztem 500 kor.
któryby służył tak do transportu zwłok bez trumny jak i z trumną
i któryby wyglądem swym nie wywoływał zgorszenia u widzów.
Sprawa ta czeka jeszcze załatwienia.

Do spraw, które są również pilną potrzebą zdrowotną, na-
leży urządzenie domu przedpogrzebowego. Izolowanie zwłok
osób zmarłych na choroby zakaźne, lub których przetrzymywa-
nie w mieszkaniu szczupłym, sprowadza warunki niekorzystne
dla otoczenia, spowodowało w wszystkich większych miastach
otwarcie domu przedpogrzebowego, zawierającego w Krakowie
np. kilka sal, według klasy pogrzebów. W Przemyśle posiadamy
jedynie trupiarnię, przerobioną ze starego magazyniku prochu
tuż pod cmentarzem. Trupiarnia ta służy do przechowania zwłok
samobójców, dalej osób zmarłych nagłą śmiercią, u których
przeprowadza się sekcję sądową, i wyjątkowo do czasowego
pobytu zmarłych, których ze względów zdrowotnych nie można
pozostawić w domu.

Trupiarnia ta jednak nie ma warunków domu przedpogrze-
bowego i urządzenia takiego zakładu np. w krypcie którego
z kościołów, uczyniłoby zadość pilnej w tym kierunku potrzebie.

Straż pożarna miejska w ciągu roku sprawozdawczego
wyjeżdżała do pożarów całym taborem 25 razy a do ogni ko-
minowych 6 razy. Wypadkowi przy tych wyjazdach uległo 6
pompierów, którym udzielili pomocy, obecni z urzędu przy
każdym pożarze lekarze miejscy.

Ruch budowlany

równie ożywiony jak w roku ubiegłym rozwijał się przedewszyst-
kiem na lwowskim przedmieściu i Zasaniu.

Ogółem zbudowano 65 nowych realności a przebudowa-
no 12.

Podług dzielnic miasta zbudowano:

	w śródmieściu	na lwowskiem	na Załaniu	na podzamczu
parterowych	—	14	13	8
1 piętrowych	—	6	2	2
2 piętrowych	2	8	4	2
3 piętrowych	1	4	2	—

Dotychczasowe zabudowanie i konfiguracja terenu miasta dyktuje warunki pojemności i wysokości nowo powstałych domów — podczas gdy na przedmieściach buduje się odnośnie do potrzeby i zamożności mieszkańców przeważnie parterowe domki, w śródmieściu i na lwowskiej bliższej części miasta, gdzie grunta budowlane osiągnęły już bardzo wysoką cenę, powstają domy 2 i 3 piętrowe.

Te ostatnie są nabytkiem ostatnich 2 lat — o ile ozdobnością fasad i komfortem wewnętrznym zaczynają nadawać naszemu grodowi miejscami wielkomiejski wygląd, o tyle zmniejszeniem słupa powietrznego ulic i ilości potrzebnego światła mogą niejednokrotnie niekorzystnie powodować warunki — przy udzielaniu koncesyi na wielopiętrowe gmachy należy wymogi te powietrza i światła brać pod ścisłą uwagę.

Pod względem higienicznym nowe gmachy odpowiadają nowoczesnym wymogom — posiadają wodociągi, łazienki, często centralne ogrzewanie i vacuum cleanery.

Miejska kolej elektryczna, o doniosłości której mówiliśmy w sprawozdaniu zeszłorocznem, jest jeszcze w stadyum prac przygotowawczych. Z niecierpliwością oczekują mieszkańcy miasta budowy jej i otwarcia.

Szkoły miejskie.

Ilość naszych szkół ludowych nie wzrosła równomiernie z wzrostem ludności miasta, to też ilość analfabetów między dziećmi w wieku szkolnym zwiększa się w sposób zastraszający, a znaczna część tych dzieci nie uczęszcza do szkoły, nie z braku zrozumienia potrzeby nauki u rodziców, ale z braku pomieszczenia w szkole.

Szybko zwłaszcza rozwijające się Zasanie, z gęsto zamieszkałą tamże ludnością robotniczą, wymaga otwarcia w tej dzielnicy nowej szkoły ludowej.

Przy wykonywaniu kontroli lekarskiej nad dziećmi szkolnymi przez lekarzy miejskich, wstrzymano od uczęszczania do szkoły z powodu chorób zakaźnych skóry i oczu 63 dzieci — zwrócono uwagę rodziców na wady wzroku i słuchu u 14 dzieci — kilkadziesiąt dzieci w czasie wpisu szkolnego poddano oczyszczeniu dokładnemu z powodu pasożytów.

Zaopatrzenie w wodę.

Petycja gminy, wniesiona do Sejmu w sprawie wodociągowej, z powodu obstrukcji nie została załatwiona, stąd sprawa ta, tak dla miasta naszego ważna nie mogła naprzód postąpić.

Na razie oczyszczono, jak corocznie, wszystkie miejskie studnie i większość prywatnych.

Posiadamy obecnie przy normalnym wzroście ilości studni:

	murowanych	cembrowan.	bitych
miejskich . . .	50	22	2
prywatnych . .	145	410	15

Dat, co do wzrostu sieci kanałów, chodników i dróg nie dostarczyło biuro budownictwa miejskiego.

Nadzór sanitarny nad prostytutką jawną

wykonywali w ramach instrukcją nakreślonych lekarze miejscy — podczas gdy nadzór nad prostytutką tajną wykonywa c. k. komisariat policyjny.

Ruch prostytutki jawnej w roku sprawozdawczym był następujący:

pozostało z roku 1910 prostitutek . . .	83
w ciągu roku przybyło . . .	65

z tych ubyło w ciągu roku:

1. wskutek zamążpójścia . . .	4
2. „ obrania innego zawodu . . .	5

3. wskutek śmierci	4
4. „ wyjazdu po wymeldowaniu się	27
5. „ zbiegnięcia	25
pozostało na rok 1912	65
Uczęszczało do rewizji domowej	19
„ „ „ policyjnej	46
W ciągu roku odesłano do szpitala	64
a to z powodu kiły drugorzędnej	12
„ wrzodów miękkich	19
„ wiewiora	33

W sprawozdaniach rocznych z lat ostatnich uderza mała a stale zmniejszająca się liczba prostytutek jawnych, podlegających kontroli lekarskiej. Przypisać to należy małej sprężystości c. k. Komisaryatu policyi, który mimo wzrastającej stale ogromnej ilości prostytutek tajnych, stale nierządowi oddających się, nie zgłasza do kontroli lekarskiej kwalifikujących się osobników.

Przemyśl w lipcu 1912.

Dr. Zygmunt Smolarski,
naczelnny lekarz miejski.

3. Wskazanie zmian
4. Wskazanie na zmianach
5. Wskazanie na zmianach
6. Wskazanie na zmianach
7. Wskazanie na zmianach
8. Wskazanie na zmianach
9. Wskazanie na zmianach
10. Wskazanie na zmianach
11. Wskazanie na zmianach
12. Wskazanie na zmianach
13. Wskazanie na zmianach
14. Wskazanie na zmianach
15. Wskazanie na zmianach
16. Wskazanie na zmianach
17. Wskazanie na zmianach
18. Wskazanie na zmianach
19. Wskazanie na zmianach
20. Wskazanie na zmianach
21. Wskazanie na zmianach
22. Wskazanie na zmianach
23. Wskazanie na zmianach
24. Wskazanie na zmianach
25. Wskazanie na zmianach
26. Wskazanie na zmianach
27. Wskazanie na zmianach
28. Wskazanie na zmianach
29. Wskazanie na zmianach
30. Wskazanie na zmianach
31. Wskazanie na zmianach
32. Wskazanie na zmianach
33. Wskazanie na zmianach
34. Wskazanie na zmianach
35. Wskazanie na zmianach
36. Wskazanie na zmianach
37. Wskazanie na zmianach
38. Wskazanie na zmianach
39. Wskazanie na zmianach
40. Wskazanie na zmianach
41. Wskazanie na zmianach
42. Wskazanie na zmianach
43. Wskazanie na zmianach
44. Wskazanie na zmianach
45. Wskazanie na zmianach
46. Wskazanie na zmianach
47. Wskazanie na zmianach
48. Wskazanie na zmianach
49. Wskazanie na zmianach
50. Wskazanie na zmianach
51. Wskazanie na zmianach
52. Wskazanie na zmianach
53. Wskazanie na zmianach
54. Wskazanie na zmianach
55. Wskazanie na zmianach
56. Wskazanie na zmianach
57. Wskazanie na zmianach
58. Wskazanie na zmianach
59. Wskazanie na zmianach
60. Wskazanie na zmianach
61. Wskazanie na zmianach
62. Wskazanie na zmianach
63. Wskazanie na zmianach
64. Wskazanie na zmianach
65. Wskazanie na zmianach
66. Wskazanie na zmianach
67. Wskazanie na zmianach
68. Wskazanie na zmianach
69. Wskazanie na zmianach
70. Wskazanie na zmianach
71. Wskazanie na zmianach
72. Wskazanie na zmianach
73. Wskazanie na zmianach
74. Wskazanie na zmianach
75. Wskazanie na zmianach
76. Wskazanie na zmianach
77. Wskazanie na zmianach
78. Wskazanie na zmianach
79. Wskazanie na zmianach
80. Wskazanie na zmianach
81. Wskazanie na zmianach
82. Wskazanie na zmianach
83. Wskazanie na zmianach
84. Wskazanie na zmianach
85. Wskazanie na zmianach
86. Wskazanie na zmianach
87. Wskazanie na zmianach
88. Wskazanie na zmianach
89. Wskazanie na zmianach
90. Wskazanie na zmianach
91. Wskazanie na zmianach
92. Wskazanie na zmianach
93. Wskazanie na zmianach
94. Wskazanie na zmianach
95. Wskazanie na zmianach
96. Wskazanie na zmianach
97. Wskazanie na zmianach
98. Wskazanie na zmianach
99. Wskazanie na zmianach
100. Wskazanie na zmianach

Przebieg choroby 1912

Dr. Zygmunt Smolinski

naczelnik lekarz miejski